

Grønt skifte,
hva betyr det for
BERGINDUSTRIEN
– **Politikk og praksis**

NORSK BERGFØRENING/
NORSK BERGINDUSTRIS

**HØST
MØTE**

2 0 1 6

TIDSPUNKT:

12. - 14. OKTOBER 2016

STED:

SOLA STRANDHOTELL, STAVANGER

BERGINDUSTRIENS HØSTMØTE

Norsk Bergindustri og Norsk Bergforenings felles møteplass arrangeres i Stavanger 12.-14. oktober 2016! *Kommer du?*

Årets høstmøtekomite har laget et program som vi håper er spennende og relevant for våre medlemmer og andre som har interesse for hva som rører seg i bransjen. Denne gangen har vi plukket fram begrepet "*det grønne skiftet*". Hva er det og hva betyr det for vår bransje? Norsk Bergindustri har bærekraft som flaggsak i år, og dette preger alle våre møteplasser. Foredragene handler derfor om bærekraft i vid forstand, og hvordan det konkret påvirker vår arbeidshverdag.

Rogaland er vårt desidert viktigste mineralfylke. Det ble i 2014 produsert mer enn 20 millioner tonn stein og mineraler der, til en verdi av mer enn 2,1 milliarder kr, og det sysselsettes 850 personer i dette fylket. En femdel av tonnasjen, 16% av verdiene og 14% av de ansatte nasjonalt. Ikke rart vi syns det er verdt et besøk! Derfor starter vi allerede på onsdag med to befaringer. En går til pukkverkene på Norstone/Tau og Norsk Stein/Jelsa og en går til Titania, Lundhs natursteinsbrudd og Velde pukk. Har du tid har du sjansen til å se nærmere på noen av våre viktigste bergverksbedrifter.

Du kan krysse av for den turen du foretrekker i påmeldingsskjemaet.

Eirin Sund er stortingsrepresentant (Ap) fra Rogaland og kjenner både bransjen og behovet for gode rammebetingelser. Hun åpner konferansen for oss. Ellers blir det mange skråblikk på hva det grønne skiftet betyr i praksis. Det blir delsesjoner om naturstein, pukk og grus og mineraler, og fredag litt om både innovasjon og ressursforvaltning. Dessuten starter vi fredagsmorgenen med et innlegg fra forfatteren Knut Gjerset Olsen, som har skrevet mineralkapitlet i boka "Hvem skal eie Norge?" om eierskap og forvaltning av naturressurser. Vi legger til rette for utstillingsplasser, og har i samarbeid med leverandørene lagt inn flere innlegg om leverandørenes bidrag til verdiskapingen.

Konferansen går av stabelen på det vakre Sola strandhotell. Her kan en drømme om at en ser et godt stykke av veien til Amerika på en god dag, og er vi heldige får vi sensommertemperaturer. Det blir sosialt samvær på hotellet på onsdag kveld etter befaringene, og selvfølgelig festmiddag på torsdag. Høstmøtet er et møtested og et godt sted for nettverksbygging for bransjen vår. Et sted å diskutere utfordringer, et sted å treffe kunder. Ser vi deg der? Og du – ta med eller tips noen andre som kan tenkes å ha glede og nytte av å møte alle disse fantastiske folka som finnes i bergindustrien, da. Det er dere, det! Vi gleder oss til å være sammen med dere!

Med vennlig hilsen fra

Thomas Addison
Leder Norsk Bergforening

Elisabeth Gammelsæter
Generalsekretær Norsk Bergindustri

Høstmøtekomiteen består i år av: *Knut Petter Netland, Titania, Peder Egeland, Nordic Bulk, Egil Velde, Velde Pukk, Siv Krane Rodahl, Norsk Stein, Thomas Addison, Nordic Rutilite/Norsk Bergforening, Elisabeth Gammelsæter og Kari Bredde Andreassen, Norsk Bergindustri*

PROGRAM

Onsdag 12. oktober

Befaringer

- Kl. 10.00 Avreise med busser fra Sola Strandhotell med retur til hotellet senest kl. 17.00
- Alternativ 1: Buss og båttur med befaringer på **Norstone, Tau og Norsk Stein, Jelsa**. Båtturen sponses av Nordic Bulk
  - Alternativ 2: Busstur med befaringer på **Titania AS, Lundhs AS/Egersund og Velde Pukk AS**

Det er begrenset antall plasser på begge befaringsene. Det vil si at vi fyller opp 1 buss per befarings. Deltagerne kan derfor krysse av for om de ønsker plass på alternativ befarings dersom 1. valget er fulltegnert når de melder seg på.

- Kl. 19.00 **Sosial samling med enkel servering**. Holdes i de historiske lokalene på Sola Strandhotell.

Torsdag 13. oktober

- Kl. 10.00 **Åpning**
v/ Elisabeth Gammelsæter, Norsk Bergindustri og Thomas Addison, Norsk Bergforening
- Kl. 10.15 **Hvorfor bergverksnæringen er verdens viktigste industri**
v/ Eirin Sund, stortingsrepresentant for Arbeiderpartiet i Rogaland
- Kl. 10.45 Spørsmål
- Kl. 11.00 Pause
- Kl. 11.30 **Det grønne skiftet i tall og fakta, Norge generelt og bergindustrien spesielt**
v/ Inger Lise Nøstvik, Norsk Petroleumsinstitutt
- Kl. 12.00 **Ny teknologi – leverandørenes rolle i det grønne skiftet**
- **Rett bruk av maskiner** *v/ Per Olav Listou, Pon Equipment*
  - **Energitap i roterende utstyr** *v/ Børre Jakobsen, Momentum Industrial*
  - **Mobilt vs Stasjonært knuseanlegg** *v/ Peder Egeland, Nordic Bulk*
- Kl. 12.30 Lunsj

Bærekraft/samfunnsansvar

- Kl. 13.30 **Hva er bærekraftig mineralutvinning?**
v/ Jonas Moberg, Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)
- Kl. 13.50 **Bærekraftig utvinning i Norge vs. mindre regulerte samfunn: hvem overlater vi industrien til? Om barnearbeid - situasjonen i gullgruvene i Vest-Afrika**
v/ Anne Kielland, Faforsker

forts. torsdag 13. oktober

- Kl. 14.10 Pause
- Kl. 14.35 **Enhancing social and environmental sustainability of mining operations,** experiences and presentation of the new Finnish standard for sustainable mining
v/ *Eero Yrjö-Koskinen*, Secretary General, Finnish Network for Sustainable Mining
- Kl. 14.55 **Bergverkhistorie med vekt på bærekraft** v/ *Bjørn Ivar Berg*, Bergverksmuseet
- Kl. 15.15 Pause

kl. 15.40 – 17.30 Delsesjoner

KL.	Pukk og grus	Naturstein	Mineral
Kl. 15.40	Fremtidens betongsand må produseres av knust fjell, innblikk i ulike produksjonsmetoder v/ <i>Nordic Bulk</i>	Prosjekt skrotstein v/ <i>Willy Einar Hågensen</i> , Alta Skiferbrudd	Ressurskartlegging i dolomitt, v/ <i>Kristin Husebø Hestnes</i> , Miljøkalk
Kl. 16.00	«MiKS»-prosjektet (prosjekt om maskinsand) v/ <i>Rolands Cepuritis</i> , NTNU	Oppbygging plasser og torg v/ <i>Lisbeth Alnæs</i> , Sintef	Geometallurgi v/ <i>Steinar Ellefmo</i> og <i>Kurt Aasly</i> , NTNU
Kl. 16.20	Prosjekt 0/16 – betongsand. Foredling av lavprisprodukt til høyverdig salgsvare v/ <i>Odd Hotvedt</i> , Norsk Stein	Planlegging av natursteinsbrudd – hva bør man tenke på v/ <i>Hjalmar Tenold</i> , Asplan Viak	Bærekraftig utvikling v/ <i>Espen Lillebrygfjeld</i> , Omya
Kl. 16.40	Energi- og andre kostnadsbesparelser i driften av knusere og transportører v/ <i>Børre Jakobsen</i> , Momentum Industrial	Nytt nasjonalmuseum – montasje og utførelse v/ <i>Morten Larsen</i> , Ellingard Naturstein	Optimalisering av dagbrudd v/ <i>Martin Solheim</i> , Sibelco Nordic
Kl. 17.00	Metso sand solutions v/ <i>Tero Onnela</i>	Bergfald miljørådgivere – hva kan vi bidra med i det grønne skiftet v/ <i>Bård Bergfald/Karl Kristensen</i> , Bergfald miljørådgivere	Kvantifisering av mineraler i Eklogitt v/ <i>Steinar Kleppe</i> , Nordic Rutile
Kl. 17.10	Diskusjon/avslutning	Diskusjon/avslutning	Godt vedlikehold bidrar til økt bærekraft, både gjennom økonomi, miljø og sosiale forhold v/ <i>Gunnar Andreas Aarvold</i> , Maintech

Kl. 19.00 Aperitiff

Kl. 19.30 Middag

Fredag 14. oktober

- Kl. 08.30 **Hvem skal eie Norge?**
v/ Knut Gjerseeth Olsen, forfatter og journalist
- Kl. 09.10 Spørsmål/diskusjon

Innovasjon

- Kl. 09.30 **Machine Diagnostics in a High Vibration Environment/Maskindiagnostikk av utstyr under tøffe forhold**
v/ Paul Jewitt, Tech Team Monitoring (innlegget blir holdt på engelsk)
- Kl. 09.50 **Nye produkter av ilmenitt** *v/ Kai Inge Holth Seim, Titania AS*
- Kl. 10.10 **Mineraler på havbunnen**, *v/ Kurt Aasly, NTNU*
- Kl. 10.30 **Pause** m/utsjekk av rom

Ressursforvaltning

- Kl. 11.00 **Fra idé til virkelighet; påvirkning fra offentlige myndigheter, politiske organer og organisasjoner i plansaken** *v/ Hjalmar Tenold, Asplan Viak*
- Kl. 11.20 **Stabilitet i dype dagbrudd** *v/ Konstantinis Botsiales, Titania AS*
- Kl. 11.40 **Pause**
- Kl. 12.00 **Framtidens mineralstatistikk**
v/ Randi Grini, Direktoratet for Mineralforvaltning (DMF)
- Kl. 12.20 **Presentasjon av BEBA, elektriske gruvedumpere og anleggsmaskiner** *v/Bellona*
- Kl. 12.35 **Grønn skattekommisjon** *v/ Lars Erik Borge, kommisjonens leder NTNU*
Kommisjonen har bl.a. foreslått en avgift for naturinngrep, som vil kunne ha betydning for bergindustriens bedrifter. Konsekvensene av dette presenteres, og kommenteres deretter av Norsk Bergindustri
- Kl. 13.15 **Avslutning**
- Kl. 13.30 **Lunsj**

Priser og praktiske opplysninger

Kursavgift

Medlemmer av Norsk Bergforening/Norsk bergindustri

- Før påmeldingsfrist 12. august ..... kr 3.500,-
- Etter påmeldingsfrist 12. august ..... kr 4.500,-

Ikke medlemmer

- Før påmeldingsfrist 12. august..... kr 4.500,-
- Etter påmeldingsfrist 12. august ..... kr 5.500,-

Studenter/pensjonister

- Før påmeldingsfrist 12. august..... kr 1.000,-
- Etter påmeldingsfrist 12. august..... kr 1.200,-

Hotell/opphold

12.-13. oktober

- Overnatting for enkeltperson m/frokost..... kr 1.225,-
- For dobbeltrom betales kun kr 200,- for ledsager m/frokost

13. – 14. oktober

- Overnatting for enkeltperson med hjelpensjon..... kr 2.840,-
- Tillegg for ledsager i dobbeltrom..... kr 1.815,-

Prisen inkluderer:

- Lunsj, middag m/drikke torsdag.
- Pauseservering begge dager og frokost fredag.
- NB! Dagpakke for fredag kommer i tillegg (kr 565,-).

For de som ikke skal overnatte

- Dagpakke per kursdag ..... kr 565,-
- Prisen inkluderer: Lunsj og pauseserveringer*
- 3- rettes middag m/drikke torsdag kveld ..... kr 1.050,-

Utstillingsplass

- Medlemmer i Norsk Bergforening/Norsk Bergindustri ..... kr 6.000,-
- Ikke-medlemmer ..... kr. 12.000,-

Inkluderer kursavgift for 1 person

- Befaring 12. oktober (inkl. enkel lunsj) ..... kr. 450,-
- Sosial samling onsdag (inkluderer tapasbuffet) ..... kr. 700,-

Påmelding

<http://www.norskbergindustri.no/Arrangementer/Norsk-Bergforening-Norsk-Bergindustriis-hoestmoete-2016>

Påmeldingsfrist: 12. august 2016